

Izhaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 ev. (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
za ovršne, zahvale, pooblastila, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 5 K. vsaka na-
daljšna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
po 10 stot. — Oglase sprejema inšeriatni oddelček uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč

Naročnina znaša
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolnave naročnine, se uprava ne ozira.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-branilnični račun št. 841-652.
TELEFON štov. 1187.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

BRZOJAVNE VESTI.

Za samostojno carinsko ozemlje.
BUDIMPEŠTA 25. (Ogr. biro). Včeraj
se je v narodni telovadnici vršil shod, sklican
od mestnega kluba stranke neodvisnosti. Shoda
se je vdeležilo okoli 1500 oseb. Vsprejeta je
bila resolucija, v kateri se zahteva, da se leta
1918 uvede samostojno carinsko ozemlje in
da se leta 1910 ustanovi samostojna banka.
**Viharni prizori v bolgarskem so-
branju.**
SOFIJA 25. Vlada je danes predložila
obranju zakonski načrt glede spremembe ti-
skovnega zakona. Ko je Cankovec Hristov na
hud način kritikoval predlogo, je prišlo do
pretepa med poslanci večine in opozicije. Na-
stal je nepopisen hrup, tako da je predsednik
moral sejo prekiniti.

Dementi.
BELIGRAD 25. (Iz srbskega uradnega
vira). Poročilo priobčeno v nekem bolgarskem
listu o sporazumu med Srbijo in Grško glede
operacij band v Macedoniji je izmišljeno in
ima namen, da moti dobre odnose med vlad-
ama v Beogradu in Sofiji.

Francija in Maroko.
PARIZ 25. Danes so se v ministerstvu
za notranje stvari posvetovali ministrski pred-
sednik, minister unanjih stvari in vojni mini-
ster o načinu, kako bi Francija zadobila za-
dloženje radi umora zdravnika Mauchampa.

Kemski kancelar Bülow.
GENOVA 25. Državni kancelar knez
Bülow je sinoči ob 8. in pol uri dospel sem-
kaj. V Rapallo in Sv. Margherita je dospel
mnogo prej.

Prince Arenberg.
KREFELD 25. Umrli je danes predpo-
ludne državni poslanec prince Arenberg.

Francoški križarki na potu.
TOULON 25. Križarki „Jeanne d'Arc“
in „Lalande“ sta po noči odpluli.

Pogreb Berthelotha.
PARIZ 25. Danes se je na slovesen na-
čin vršil v Pantonu pogreb Berthelotha in
njegove soproge. Pogreba sta se udeležila tudi
predsednik Fallières in ministrski predsednik
Clemenceau.

Romunsko ministerstvo odstopilo.
BUKAREŠT 25. Ministerstvo Cantacu-
zeze je odstopilo. Kralj je poveril sestavo
novega ministerstva voditelju liberalne stranke
Demetriu Sturdza.

Ruske ladje na Angležkem.
LONDON 25. Ruske vojne ladje „Ce-
sarevič“, „Slava“, in „Bogatir“ so včeraj po-
poludne dospale v Spithead.

Vojna v Srednji Ameriki.
NEW-YORK 25. Ameriški poslanik v
Managui poroča, da so po zatrtju nikara-
guske vlade, Nikaraguanci porazili združene
sile republike Honduras in San Salvador ter
da so se polastili mesta Holuteka. Predsednik
republike Honduras je pobegnil na neki la-
diji. Zaseduje ga več parnikov.

Profesor Bergmann obolet.
WIESBADEN 25. Profesor Bergmann,
ki se nahaja nekoliko dni tukaj radi lečenja,
je nenadoma tako budo obolet, da so ga mo-
rali včeraj operirati. Bergmann se po dobro
prespani noči počuti razmerno dobro.

Profesor Bergmann.
WIESBADEN 25. Profesor Bergmann,
ki je bil danes zjutraj zopet operiran je pred-
poludne umrl.

PODLISTEK.
VOHUN 22
Amerikanski roman. — Spisal J. F. COOPER.

Ako se mu sin zdaj reši, tedaj je bil
gotov, da bo njega, očeta, javno mnenje ozi-
gotalo kakor zarotnika proti svobodi združenih
držav — ostane pa vstaj, tedaj utegnejo biti
posledice še veliko hujše.

Kakor je tudi ljubil gospod Hvarton
svoje bogastvo, vendar je ljubil svojo dečo še
veliko bolj in z nemirnim srcem, v trepetajo-
čem pričakovanju je pazil na dogodke zunaj.

Vse drugačni občutki pa so prešinjali
njegovega sina. Stotnik Hvarton je bil ostal
v hiši pod nadzorstvom dveh dragoncev. Eden
ujmu je hodil pod oknom na dvorišču z
umerjenim korakom gor in dol, drugi pa je
sedel znotraj v sobi pri svojem jetniku.

Mladi mož, ki je opazoval vsa Dunvu-
dova gibanja, je bil zdaj v velikih skrbeh za
svojece; največ nemira mu je povzročila za-
seda, ki je pod Lavtonom prežala za hribi.
In oziral se je venomer po kaki priliki, da
bi ušel svojima čuvajema, a ta dva sta pa-
zila nanj kakor na buncico svojega očesa.

Hrepenel je z vsem ognjem mladosti, da bi
se mogel vdeležiti boja, pa se videl primora-
nega igrati le gledalca.

Teta Ivanka in Sara sta gledali z začu-
denjem na živahno vrvenje, na nemir in di-
rindaj tam zunaj in še-le, ko se je približal
trenutek prelivanja krvi, sta se plaho skrili v
notranje prostore hiše.

Ne tako Fanika, ki se je vrnila v sobo,
kjer se je bila poslavlja od Dunvuda, in z
nje okna opazovala zdaj vsa njegova gibanja.
A bila je slepa za vse, kar se je godilo in
pripravljalo tam v dolini, videla je samo lju-
bega, le njega samega, in občudovanju in v
strahu, ki sta ji skoro jemala zavest.

Na polju levo od hiše in nedaleč od rez-
ervnih čet, je stala majhna gruča, katere
opravilo se je zdelo drugačno od opravila
vseh drugih. Bili so to trije moški, to se
pravi, dva moža in mlad mulat. Poglavitna
prikazen med njimi je bil človek, čigar iz-
redna suhost ga je delala še bolj dolgolega
nego je že itak bil. Nosil je očala, bil neo-
porožen in kakor je bilo videti, je delil svojo
pozornost med knjigo, cigaro in dogodki na
bojišču.

Fanika je sklenila poslati tem ljudem
pisemce, naslovljeno na Dunvuda. Hlastno je
vrgla s svinčnikom sledeče besede na papir:
„Pridite k meni, Dunvud, pridite, in bilo
samo za hip!“

Cezar je bil izvoljen sel in letel tja-ven,
kar se je dalo. Mož, kateremu je oddal pismo,
je bil ranocelnik, in zamorčevi zobje so klo-
2) Mulatje — otroci belokožcev in zamorcev.

Romunska zbornica.
BUKAREŠT 25. Zbornica je vsprejela
proračun za leto 1907/8.

Duma.
PETROGRAD 25. Duma je sklenila, da
bo imela v tednu seje v ponedeljek, torek,
četrtek in petek od 11. ure predpol. do 6.
ure zvečer.

Volilni zakon in druge določbe,
ki se tičejo volitev, s praktičnimi izgle-
di, izdaja politično društvo „Edinost“.

Skliciraje se na včerajšjo notico, pri-
čenjamo danes s priobčevanjem sledečih na-
vodil za volice:

I. Volilna pravica.

1. Kdo ima pravico voliti poslance v
državni zbor?

Vsaka oseba možkega spola ki je 1) pre-
koračila 24. leto življenja, 2) ima avstrijsko
državljanstvo, 3) ki po določbah volilnega reda
za državni zbor ni izvzeta ali izključena od
volilne pravice (glej prasanje 4), in 4) ki biva
v kaki občini kronovine zastopane v držav-
nem zboru, na dan razpisa volitve najmanj že
leto dni (§ 7. osnovnega zakona o držav-
nem zastopu.)

2. Kaj pravi v tem oziru volilni zakon?

Volilno pravico ima vsaka oseba, ki po-
seduje omenjene pogoje (prasanje 1) na dan
razpisa volitev, v kolikor ta oseba ne
zgubi pred volitvijo avstrijskega državljanstva
in v kolikor v času med razpisom volitve in
dnem same volitve ne nastanejo za njo take
okolščine, ki bi jo po zakonu izvzele oziroma
izključile od volilne pravice.

3. Kaj velja v tem oziru za letošnje državno-
zbornske volitve?

Ker so volitve za državni zbor bile raz-
pisane dne 19. februarja t. l., bodo pri
prihodnjih volitvah volili vsi tisti pri ka-
terih so se 19. februarja izpolnili gore ome-
njeni zakoniti pogoji. (prasanje 1.)

4. Kaj razumeva volilni zakon pod
„bivališčem“?

Mesto, v kojemu volilec ima središče svo-
jega gospodarskega delovanja, svoje stalno
bivališče.

5. Kaj naj velja v slučaju, ako bi volilec v
letu pred razpisom volitev imel več bivališč?

V tem slučaju bo za izvrševanje volilne
pravice odločalo ono bivališče, v katerem iz-
vršuje dotičnik na dan razpisane volitve kako
javno službo ali ako bi tega ne bilo, kjer
ima središče svojega delovanja; ako se pa niti
po teh načelih ne bi moglo določiti njegovega
bivališča, odločal bo kraj, v katerem je bilo
v navedenem času (1 leto) njegovo glavno
bivališče v tuzemstvu.

6. Kaj pa, ako se niti po teh načelih ne bi
moglo določiti bivališča?

V tem slučaju je volilu dano na voljo,
da voli v oni občini svojega bivališča, v ka-
teri hoče.

7. Kdo je po zakonu izključen od volilne
pravice?

1. Vse osebe, katere so pod očetovsko
oblastjo, pod varuhom ali skrbnikom (n. pr.
mladoletniki, norci, zapravljivci i t. d.)

2. Oni, ki živjajo kako preskrbo kakor
ubožci, bodi si iz javnih ali občinskih sredstev,
ali ki so jo v letu neposredno pred volitvijo
živjeli ali ki sploh žive od javne milodarnosti.
Kakor „preskrbo ubožnih“ ali „javne milodar-

nosti“ ni smatrati oziroma na volilno pravico:
Podpore iz bolniških blagajn, rente vsled
nezgod na delu, starosti ali onemoglosti (in-
validitete, nezmožnosti za delo), brezplačna
oskrba v javnih bolnišnicah, oproščenja od
šolnine, podelitve učil ali stipendij, kakor tudi
ne podpore v slučaju stiske (bede).

3. Osebe, nad premoženjem katerih se je
otvoril stečaj (konkurz), do konca istega,
in ako je prezadolženec trgovec, dokler ne
doseže s nova sposobnost vršiti vse v § 246.
konkurznega reda od 25. decembra 1868. za-
popadene pravice. (Take pravice so n. pr.
pravo trgovati pod trgovsko firmo, pravica
pohajanja borz, pravica do trgovskega kon-
kurza i t. d.)

4. Osebe, katere so bile kaznovane radi
kakaga zločina ali radi prestopka tatvine, po-
neverjenja, sodelovanja pri tem zločinu golju-
fije, radi oderutva, radi preprečenja prisilnih
ovršitev (zakon od 1883.) ali radi potepanja,
beračenja (zakon od 24. maja 1885.), i t. d.

8. Kako dolgo so te osebe izključene od
volilne pravice?

Pri nekaterih zločinih, kakor pri veleiz-
dajstvu in vsih zločinih naprerenih proti državi,
proti osebi cesarja, oziroma pri vseh t. z. po-
litičnih zločinih in delikatih — dokler traja
kazen; pri drugih: 10 let ako je obtoženec
bil obsojen na najmanj 5-letno kazen, razun
tega: pet let; pri vsih drugih gore omenjenih
kaznivih dejanjih pa 3 leta po prestani kazni.

9. Katere osebe so še izključene od volilne
pravice?

5. Osebe, ki so se pregrešile proti vo-
jaškemu zakonu od 11. aprila 1889.: 3 leta
po prestani kazni;

6. Osebe, ki so bile obsojene od
sodišča radi pregreška proti kazens-
kim določbam glede varstva volilne
svobode (glej dodatek tej knjigi!) na kako
kazen, ako se je kaznivo dejanje
vršilo pri volitvah za državni zbor
oziroma deželne zbornice.

7. Razun tega vse osebe stavljene pod
policijsko nadzorstvo ali v kako prisilno de-
lavnico, osebe, katerim je od strani sodišča
odvzeta očetovska oblast nad svojimi otroci,
oziroma osebe, ki so radi pijanstva bile
po kazenskem zakonu več nego 2 krat kazno-
vane, — v vsih slučajih za dobo 3 leta po
prestani kazni.

10. Kdo je po volilnem zakonu izvzet od vo-
lilne pravice?

Častniki v aktivni službi (trajni ali za-
časni), vojaški duhovniki, vojaki, žendarni,
vojaški uradniki, ne morejo ne voliti ne biti
izvoljeni.

Ta določba ne velja pa za one,
ki po vojaških določbah vršijo le
vojaške vaje (Waffenübungen).

11. Kako se vrši volilna pravica?

Osebo. Vsaki volilec ima pravico
do enega glasa.

12. Kako se ustanovljuje volilna pravica?

Z vpisom v volilni imenik (listo).
(Pride še.)

Nagrade učiteljem veronauka.

Gorica, 24. marca.

x Naš slavni deželni zbor je vsprejel v
svoji zadnji seji dne 16. t. m. po šolskem
odseku predlagano spremembo § 6 zakona
od dne 28. februarja 1890 glede nagrad za

potali, ko je zagledal svetle nože, razložene
po trati, da so, če treba, hitro pri roki...
Zdravnik je ogledoval svoje priprave oči-
vidno z veliko zadovoljnostjo; pogledal je samo
nagroma na papir v svoji roki in se zatopil
zopet v svoje opravilo.

Cezar se je hotel ravno odstraniti, ko ga
je tretja oseba, očitno zdravnikov pomočnik,
mirno vprašala, če mu naj zdravnik odreže
nogo...

To vprašanje je spomnilo zamorca na
obstoj njegovih udov, kajti uporabil jih je
tako dobro, da je dosegel hišo v istem tre-
nutku, ko je pridiral major.

Stráža pod oknom je zastavila Cezarju
pot, mu pomolila sabljo pod nos in rekla
osorno:

„Čuj ti, zamorec: ako se pokažeš še
enkrat iz hiše, tedaj hočem postati brivec in
odrezati enega tvojih črnih uhelj s to-le
britvijo!“

Cezar, ki je videl v nevarnosti zopet drug
ud svojega telesa, se je jadrno umaknil v
kuhinjo, mrmrajoč nekaj pred-se, od česar ni
bilo mogoče razumeti drugega nego „jenki, o
lump rebel!“

„Major Dunvud!“ je rekla Fanika, ko je
stopil pred-njo mladi častnik. „Storila sem
Vam krivico; gotovo me imate za trdosrčno...“
Ni mogla govoriti dalje, solze so ji udrle
iz oči.

(Pride še.)

poučevanje veronauka na javnih ljudskih
šolah brez prigovora; le poslanec dr. Tre o
je napravil, obrnjen proti posl. Grčić, neko
ironično opazko.

Ta točka ima sedaj nastopno besedilo:
„Stalne plače posebnih učiteljev veronauka se
urede po predpisih, veljavnih za službene
prejemke posvetnih učiteljev dotične šole in
za upokojujev teh učiteljev ter za preskrbnine
preostalih.“

„V kateri obstoječih plačilnih razredov
se ima uvrstiti poseben učitelj veronauka, ki
se namesti s stalno plačo na javnih ljudskih
šolah, odločuje glede na važnost dotične šole,
deželna šolska oblast sporazumno s pomno-
ženim okrajnim šolskim svetom.“

„V slučaju, da deželna šolska oblast in
pomnoženi okrajni šolski svet ne soglašata,
odločuje minister za uk.“

„V pokojnino se uračuni stalno name-
ščenim posebnim veroučiteljem tudi začasna
službena doba, ako sledi istej nepretržna
stalna službena doba.“

„Ako morajo posebni učitelji veronauka
s stalno plačo poučevati veronauk na javnih
ljudskih ali na mestnih šolah, se enačijo glede
plač učiteljem mestnih šol.“

Tukaj so šli slovenski poslanci Lahom
zopet na led; oni gotovo niso dobro proučili
tega načrta, ker drugače bi bilo nemogoče, da
bi bili vsprejeli zadnji odstavek. Ta zakon
je napravljen edino-le za Lahe
in še posebej za mestne katehete v Gorici,
kajti v slovenskem delu dežele ni nobe-
nega stalno nameščenega učitelja veronauka!

Da pa sploh laški poslanci ovijajo slo-
venske ob vsaki priliki okoli prstov, temu
dokaz je tudi deželni zakon od dne 14. ja-
nuarja 1906. V § 3 določa ta zakon, da v
goriškem mestnem šolskem okraju spada 5%
učiteljev v I. plačilni razred, v II. 3% in v III.
2%; med tem, ko učiteljev, nameščenih po
deželi, pripada le 3% v I. plačilni razred,
4% v drugi in 3% v tretji.

Učitelji na dveh meščanskih šolah v Go-
rici imajo po 2000 K plače, šest kvinkveni-
jev po 200 K in stanarino 500 K. Nikdo bi
temu nič ne oporekal, ako mesto svoje učitelje
dobro plačuje, ako bi jim tudi pokoj-
nino plačevalo. A temu ni tako. Čim je šel
mestni učitelj v pokoj, plačuje se mu pen-
zija iz deželne pokojninskega
zaloga, kateremu mora prispe-
vati vsa dežela.

Po § 11 državnega šolskega zakona od
14. maja 1869 mora priti na eno učno
moč do 80 učencev. Koliko učencev prihaja
pa na gorških mestnih šolah na eno učiteljsko
moč?! Na ljudskih šolah komaj po 40,
na meščanskih se jih pa lahko sešteje na
prste obeh rok! In vendar mesto ustanovlja
vedno nove razrede, ako je spravit kakov
„Protektionskind“ pod streho. Dokaz temu
ustanovitve druge meščanske šole.

Zakaj se pa v slovenskem delu
dežele ne ustanovi nobena me-
ščanska šola, ko bi imela biti
vsaj ena v vsakem okrajnem gla-
varstvu?

Po zadnjem odstavku navedenega za-
kona poučujejo učitelji veronauka istega lahko
na ljudskih ali mestnih šolah, plačo pa do-
bivajo učiteljev mestnih šol. Takega šolskega
zakona ni v nobeni drugi kronovini!

Mi tega dotičnim katehetom ne zave-
damo, le čudimo se kako so mogli naši po-
slanci vsprejeti takov nonsens. Največ se pa
čudimo posl. Berbuču, kakor načelniku
šolskega odseka in kakor vpokojenemu pro-
fesorju, da ni uvidel, kam prav za prav meri
ta prememba!

Ko so bili že poslanci obeh strank in
barv tako radodarni paru mestnih katehetov
gorških, smelo bi se pričakovati, da se bodo
spominjali tudi učiteljev veronauka
na deželi, ki poučujejo skoraj brezplačno
ali za malenkostno nagrado. V zahvalo za to
preziranje naj pa dotični le pridno agitirajo
v smislu svojih poslancev za predstojajoče dr-
žavnozbornske volitve!!!

Pismo grofa Tolstega na Japonca.

Nedavno tega je poslal urednik japon-
skega socijalno-demokratskega lista „Pre-
prosto ljudstvo“ na Tolstega številko tega
lista z nekim člankom Tolstega in pismo, ki
je izražalo simpatije Japoncev-somišljenikov.
Na to je odgovoril Tolstoj v angleškem je-
ziku:

Ljubi prijatelj Izo Abe! Sprejem Vašega
pisma in časopisa z angleško notico mi je
napravil največje veselje. Za to se Vam za-
hvaljujem iz vsega srca. Silno me razvese-
ljuje, da imam na Japonskem tovarišev in
sodelavcev, s katerimi morem stopiti v prija-
teljsko pismo dotiko. Ker želim biti do
Vas kakor do vsakega drugega, ki ga resni-
čno spoštujem, odkritoarčen, zato moram

priznati, da ne morem odobravati socializma, in jevil sem se, ko sem zvedel, da je najbolj prosvetljeni in duševno najbolj razviti del Vašega nadarjenega in energičnega naroda prevzel slabotno, varljivo in krivo teorijo socializma iz Evrope.

Namen socializma je, zadovoljiti najnižjo stran človeške narave — potrebo gmotnega blagostanja. A tudi tega ne more doseči s sredstvi, ki jih pridiguje.

Prava sreča človeštva — duševna in moralna sreča — pomeni ob enem tudi materialno blagostanje; in ta najvišji cilj je mogoče doseči le z religioznim in moralnim izpopolnjevanjem vsake posamezne osebe, ker obstajajo narodi in vse človeštvo iz posameznih oseb. Pod religijo razumem vero na splošni zakon, ki ga je dal Bog vsem ljudem, in ki se izraža v praksi kakor ljubezen posameznih nika do vseh drugih in v tem, da ravna človek z drugimi tako kakor želi, da bi drugi ravnali z njim. Vem, da se smatra to pot za manjše dobro nego socializem ali druge teorije. A je edino prava pot, in vsa naša prizadevanja, da bi uresničili napačne in nemo-goče teorije, za edini pravi blagor toliko vsega človeštva kolikor vsakega posameznega človeka, gredo v izgubo.

Oprostite tudi meni drznost, s katero kritiziram Vaš nauk, in bodite prepričani o odkritosrčnosti mojega prijateljstva. Vedno me bo veselilo, dobiti od Vas vesti.

Agrarno gibanje na Romunskem.

Agrarno gibanje na Romunskem se razširja:

Vse do sedaj se je mislilo, da so nemiri skozinskozi prazni, ali sedaj je jasno, da so naperjeni tudi proti bojarjem, velikim, ki imajo obširna posestva, ki dajajo ta posestva potem v zakup seveda večinoma Židom. Zanimivo je, da podamo malo sliko o zakupih na Romunskem. Bratje Fischer in bratje Juster imajo v zakup 267.863 hektarjev zemljišča. Za to plačajo 3.411.343 levov (lev-96 st.) zakupnine. Od teh 267.863 hektarjev je za koltiviranje godnih 159.400 hektarjev, ki so jo povprečno najeli po 50 (frankov hektar, kar znaša 7.970.000 levov, a za pašnike 108.463 hektarjev itd. To sta pa samo dve zakupniški rodbine. Grozno si je potekati predstavitvi sliko bede, v katero meče ta sistematični način izsesavanja. Zakupnikov je namreč 900 s 855.687 hektarjev plodne zemlje. Za to plačajo zakupniki okoli 18 milijonov frankov. Računajoč hektar zopet po 50 levov, kar plačajo kmetje zakupniku, se dobi ogromno svoto 36 milijonov levov.

Dogodki na Ruskem.

Konstantin Petrovič Pobjedonoscev.

Eden najmočnejših stebrov ruskega samoderžstva, dolgoletni viši prokurator sv. sinoda, tajni svetnik Konstantin Petrovič Pobjedonoscev, ki je pod carjem Aleksandrom III in pod sedanjim carjem igral eno najuplaviteljših ulog v ruski državi, je v soboto zvečer preminul. Pobjedonoscev je v zadnjih treh desetletjih zavzemal odločilno stališče za osodo ruskega carstva, v analih Rusije je zapustil globoke sledi. Neki ruski pisatelj se je nekdanje izrazil: »Ne v ministerskih, da, niti v pisalni mizi carjevi, ampak iz stanovanja Pobjedonosceva dobiva skupna politika Rusije svojo smer«. In ni pretiral. Kolikor je znano, ni bil v Rusiji v zadnjih tridesetih letih izdan noben zakon, niti ena odredba politične ali socialne naravi, da ni Pobjedonoscev pritril v to.

Rodom iz duhovskega stanu (njegov stari oče Vasilij Petrovič je bil svečenik v Moskvi) je imel Pobjedonoscev vse lastnosti, ki označuje rusko nižje svečenstvo: pobožnost do bigotnosti, slepa udanost do starih moskovskih tradicij, odpor proti vsem novotarijam, nezaupnost napram vsem zapadnim evropskim idejam.

Leta 1880 je bil Pobjedonoscev imenovan višim prokuratorjem sv. Sinoda in takrat pričel najznamenitejši del v življenju tega državnika. Ko je bilo po atentatu na moskovsko-kurski železnici, kateremu je Aleksander II. le kakor po čudežu ubežal, grofu Loris-Melikov poverjeno višje vodstvo notranje politike Rusije, je bil zopet Pobjedonoscev, ki je ovrnil liberalne namene Loris-Melikova ter skupno s Katkovom zasmejeval pomirljivo politiko Loris-Melikova.

Vendar najusodnejše je bilo delovanje Pobjedonosceva za stvar napredka v Rusiji po umoru Aleksandra II.

Vlada Aleksandra III. je stala v znamenju Pobjedonosceva. Vse reakcionarne odredbe tega carja imajo svoj direkten in indirekten izvor v Pobjedonoscevu. Od pisalne mize Pobjedonosceva je izhajala smer notranje politike tega carja. Toda tudi pod vladjo sedanjega carja je imel Pobjedonoscev še velikansko veljavo. Njegov upliv je imel tudi še zadnja leta veliko moč. Vse represivne odredbe najnovejšega časa je baje on priporočil. V tesnem prijateljstvu s Plevejem in velikim knezom Sergijem, je skušal revolucionarno vrenje pobijati z nasiljem, splošno nezadovoljnost pa z brutalnimi sredstvi.

Ko so se pa leta 1905 čim dalje bolj množili znaki bližajoče se revolucije, tedaj je bil dne 1. novembra Pobjedonoscev pod pritiskom javnega mnenja odpuščen od službe kakor viši prokurator. (Poizkušalo se je izvršiti proti njemu tudi več atentatov.) Toda tudi od tega časa ni nehal uplivati v Carskem

Selu v prilog reakcije. Duma in svobodnjaške reforme Nikolaja II. so mu bile trn v peti in poskušal je vsa sredstva, da bi izvedbo istih preprečil.

Kakor pravnik je Pobjedonoscev napisal več znamenitih del. Tako je spisal knjigo o »zakonu« in o drugih važnih civilno-pravnih vprašanjih, v katerih se odlikuje s čudovito dialektiko. Mnogo karakterističnejša so pa njegova dela moralno-filozofske vsebine; iste označuje moža. Tako njegova »Zgodovina pravoslavne cerkve«, »Pravilniki«, »Duhovno življenje« i. t. d., ta dela so polna sovražstva do modernih idej ter proslavljajo cerkveno-bizantinske oblike. V nekaterih svojih spisih razpravlja tudi o razmerah v Avstro-Ogrski s stališča vnetega Slovanofila.

Ob smrti tega moža žaluje stara Rusija, vesolja pa raja — nova Rusija!

Drobne politične vesti.

Gibanje med železničarji v Bolgarski. Iz Sofije poročajo, da vlada zopet med železničarji nezadovoljstvo in da je možno, da pride do novega štrajka, in sicer radi tega, ker vlada ni uvedla vseh zboljšanj, ki jih je obljubila železničarjem.

Bolgarska armada. V »Berliner Tageblatt«-u se izraža nemški polkovnik in vojaški strokovni pisatelj Gädke (znan tudi po svojih poročilih iz rusko-japonske vojne) jako laskavo o bolgarski armadi. Hvali zlasti njeno infanterijo kakor tudi topništvo in naglašja, da se bodo bolgarske čete v vojni gotovo vrlo izkazale, ker so dobro izvežbane in imajo izborni disciplino.

Po njegovi sodbi, ne bi bila morebitna vojna med Turčijo in Bolgarijo za poslednjo tako brezupna, kakor se na splošno sodi, nasprotno: bolgarska izborna armada sme računati na uspehe.

Grški patrijarhat proti gradnji srbske cerkve. Iz Carigrada poročajo od 23. t. m.: Današnja sinoda grškega patrijarhata je sklenila protestirati pri turški vladi radi gradnje srbske cerkve v Perlepu ter je brzojavila tamošnjim srbskim svečnikom, da bodo odstavljene, ako v desetih dneh ne odpotujejo.

Združenje grške cerkve z Rimom. Iz Carigrada javljajo od 23. t. m.: Patrijarhat je v predzadnji seji sinode predlagal, naj se izvoli komisija, ki bo proučevala vprašanje združenja z Rimom; vprašanje, ki je bilo pred leti odklonjeno, je sedaj zopet oživljeno. Predlog je bil odložen.

Grški patrijarhat za bolgarske Grke. Kakor poročajo iz Carigrada, je sveta sinoda na predlog patrijarha sklenila naprositi carja Nikolaja, da bi posredoval radi bolgarskih Grkov in v stvari knucovskega vprašanja. Nadalje je sinoda sklenila v isto svrhu odposlati deputacije na vse velevlasti. Deputacija bo obstajala iz superjorja patrijarhatskega samostana v Moskvi in župnika grške občine v Parizu.

Iz Makedonije. Minuli teden je prišlo zopet do hudega spopada med neko bolgarsko in srbsko vstaško četo in sicer pri Smilovcih v Skopeljskem okraju. Srbov je bilo okoli 200 do 300 mož, Bolgarov približno 100 mož; prve je poveljeval vojvoda Glicor, zadnje vojvoda Ando, ki je tudi pal v boju. Sibi so izgubili dva moža; ranjenih je bilo na obeh straneh več vstašev. Boju je napravila konec bližajoča se četa turških vojakov.

Dnevne vesti.

Volilno posvetovanje za III. mestni volilni okraj, sklicuje politično društvo »Edinost« jutri dne 27. t. m. ob deveti uri zvečer in sicer v dvorani »Tržaškega podpornega in bralnega društva«, v via Stadion št. 19; to dvorano je odbor imenovanega društva blagohotno stavil v to svrhu na razpolago.

Ker je do reklamacijskega termina le malo dni na razpolago in pridejo vmes še prazniki, nadejati se je pač obilne vdeležbe se strani volilcev III. okraja, katerega smo predvčeraj natančno opisali.

Javni shod v Banah. Hitro po prihodu zastopnikov pol. društva »Edinost« iz Trsta so bili prostori konsumnega društva v Banah natlačeno polni. Lahko rečem da ni noben volilec iz Banov manjkal. Ob 5. uri je g. dr. Wilfan otvoril zborovanje v imenu polit. društva »Edinost«.

Pojasnjeval je potrebo organizacije za volitve v državni zbor, kjer bodo od nas voljeni poslanci krojili nove zakone in gospodarili skozi več let z našimi davki. Ako ti poslanci ne bodo vršili svojega posla pravično in v našo korist, potem bomo morali reči: sami smo krivi, ker se nismo brigali za to, da bi poslali take moze v državni zbor, od katerih bi bili gotovi, da bi se brigali za našo korist. Za tako važno opravilo je treba priprav. Treba je skrbeti, da vdobi naša stranka čim več glasov, a to dosežemo s tem, da gledamo, da vsi pridemo v volilne liste in da brišemo vse one, kateri ne spajajo v iste.

Kako da se bo imelo vse to vršiti, nam pojasni pozneje g. dr. Josip Mandič. Na predlog govornika je bil predsednikom shoda izvoljen predsednik konsumnega društva, g. Iv. Mar. Ban.

Zahvalivši se na skazani mu časti, je predsednik pozval domačine, naj pazno poslušajo izvajanja gg. govornikov in je podelil besedo g. dr. Josipu Mandiču.

Govornik je na temeljit in poljuden način popisal v dolgem govoru pomen in način reklamacij.

1. je razložil, kedo da ima volilno pravico; 2. je natančno popisal volilne liste in kako da mora vsak gledati, je-li upisan ali ne in da se brišejo vsi oni, kateri v to listo ne spadajo;

3. je povedal, kedaj da se reklamira in kako;

4. je popisal kako da se voli, kedaj in kje da bode volitev in

5. je tudi natančno razložil zakon o varstvu svobode pri volitvah.

Gosp. dr. J. Mandič nam je nadalje razmotril, kako da je prišel moment, ko so tudi na Dunaju enkrat uvideli, da ni bila okolica skoz dolgo dobo 10 let zastopana v državnem zboru t. j. od padca pokojnega viteza Nabergoja. A sedaj so dobili tudi Slovenci okoličani priliko, da si izvolijo sami svojega poslance.

Izrazil je tudi prepričanje, da bo vsak zaveden okoličanski Slovenec volil onega poslance, ki vam ga bo svoječasno priporočal odbor polit. društva »Edinost«. Kakor ga ni laha, ki bi volil slovenskega poslance, tako ne sme biti nobenega okoličana, ki bi se tako daleč spozabil in oddal svoje pravo, t. j. svoj glas za italijanskega kandidata.

G. dr. Wilfan je še enkrat popisal, kako in na kak način da se mora reklamirati. Volitve, pravi, niso nič drugega, nego vojna mej strankami. Vojaki se bijejo s puškami in topi, a volilci z glasovi. Pri vojakih se skrbi za dobro streljanje z vajo, poukom in disciplino; tudi vi pokažite dne 14. maja, da ste bili dobro poučeni in da ste dobro disciplinirani s tem, da pojedete vsi na volišče pod slovensko zastavo do najsijanejših znage. V to ime, je zaklical: Živeli!

Ker se ni nikdo več oglašil za besedo, se je g. dr. Mandič še obrnil do volilcev: Prišli smo, da se pred volitvami pogovorimo in prepričamo, da stojite v naši vrsti vsi kakor en mož. Izgovorjati nam bo hud boj z našim neizprosnim narodnim sovražnikom, kateri je vaše poslance na brutalen način zasmraval in na nje pljuval. A tega ne smemo trpeti kar tako. Dan 14. maja naj zakliče vsakdo: »Roko proč, tu sem jaz gospodar!«

Gosp. predsednik Iv. Mar. Ban se je v imenu zborovalcev najpristronejšje zahvalil v prvi vrsti gg. dru. Wilfanu in dru. J. Mandiču za pouk in pojasnila in potem tudi ostalim izletnikom iz Trsta na prijaznem obisku.

Ob enem je pozival domačine, da izrečejo ob tej priliki okoličanskim poslancem najtoplejšo zahvalo in popolno zaupanje za njih odločen in opravičen nastop prve dni meseca februarja v deželnem zboru tržaškem v obrambo naših pravic. Temu predlogu so zborovalci burno pritrjevali. S tem se je zborovanje zaključilo. Po zborovanju pa nas je omizje »Zvonašev« z Opčin presenetilo z narodnim venčkom, ki ga je izvajalo navdušenjem in redko preciznostjo. Gosp. dr. Wilfan se je v prisrčnem govoru zahvalil vsemu »Zvonu« na tem radostnem presenečenju.

Volilni shod na Kontovelju. Pišejo nam: Na vabilo političnega društva »Edinost«, ki je sklicalo v nedeljo dne 25. t. m. javni volilni shod, zbralo se je v dvorani »Gospodarskega društva« na Kontovelju okoli 200 zborovalcev. Mej temi je bilo tudi nekoliko sosednih Prosečanov. V imenu političnega društva »Edinost« otvoril je shod gosp. dr. Mandič. Predsednikom shoda je bil izvoljen g. Jakob Štoka. Nato je g. dr. Mandič pojasnil zborovalcem pomen zborovanja ter je v daljšem jednatem in navdušenem govoru razložil zborovalcem pomen nove volilne reforme. Govornik je opisal razmerje, ki vlada med Slovenci, Italijani in Nemci v Trstu in okolici ter da mora biti dan 14. majnika najzanimivejši dan za tržaške okoličanske Slovence. Krasnem govoru so poslušalci sledili z največjim zanimanjem, kar je na koncu pokazal splošni aplavz.

Nato se je oglašil za besedo g. Ivan Križmaučič od sv. Ivana. Naglašal je izlasti, da plačujejo tržaški Slovenci pač davke v denarju in krvi, dočim ne morejo dobiti slovenske šole, za katero prosijo že 27 let. Za njim se je oglašil za besedo g. S. Škrli, ki je med drugim rekel, da na prihodnji državnozborni volitvi ne dobimo le v okolici svojega poslance, ampak pokažemo tudi število naših volilcev. Zatorej se mora vsakdo udeležiti volitve. G. dr. Mandič je zaključil zborovanje. Priporočal je volilecem, naj se brigajo za volilne reklamacije, to je, da se vpšejo vsi, ki imajo pravico voliti, zbršejo pa vsi, ki je nimajo. Nato so bili izvoljeni člani krajnega volilnega odbora. Nato je predsednik zaključil zborovanje.

Zaderski župan — kandidat v Trstu. Iz Zadra poročajo, da postavijo Italijani v Trstu kandidatom za državni zbor tamošnjega župana dr. Ziliotto, in sicer kakor protest proti vladi, ki ni dovolila Italijanom v Dalmaciji nobenega mandata.

Uvedenje telegrafnih kart. Poštna uprava hoče uvesti »telegrafne karte«. S temi kartami se bodo brzojavna sporočila, ki ne bodo obsegala več nego 10 besed, odpošiljala v Avstriji proti pristojbini 50 stotink. Brzojavke, ki bodo obsegale več število besed, se bodo sicer tudi dopuščale s telegrafnimi kartami, ali ne bodo deležne zmanjšane pristojbine. Za take brzojavke bi bilo plačevati pristoj-

bino po tarifu, kar bi se moglo zgoditi s prilepljenimi poštami znamk k znamki 50 stotink, natisnjeni na karti. Take karte bo dobivati povsodi, kjer se prodajajo poštne vrednostne znamke. Oddajati bi se mogle te karte poljubno v poštne nabiralnike, ali pa izročiti raznaševalcem brzojavk oziroma poštnim selom na deželi. Napravljane oziroma dostavljanje depeš, oddanih z brzojavnimi kartami, bi se vršilo istotako na odprtih telegrafnih kartah in sicer potom dostavljanja pisemske pošte, brez vsacih daljnih formalitet, brez potrdila o vsprejemu od strani adresata. V obratno-tehničnem pogledu se naslanja ta projekt na že obstoječe dopuščanje frankiranih telegramov s poštami znamkami. Ta način oddajanja postane splošnejši s tem, da dobi občinstvo priročno telegramno karto, ki jo more povsodi dobiti; nudi pa vrhu tega še izdaten pobiljšek z znižanimi tarifi in z najednostavnejšimi formalitetami dostavljanja.

Na adresu c. kr. višje deželne sodnije. Na c. kr. okrajni sodnji v Kopru razpisana je služba enega sodnijskega sluga. Umeje se, da se bodo za to mesto potegovali tudi kompetenti, ki nimajo potrebne jezikovne kvalifikacije, to je, ki ne umejo slovenskega jezika. Zato si dovoljujemo tem potom opozoriti c. kr. višjo deželno sodnjo, da bo mogel na Kopersčini vršiti svojo dolžnost le tak sodnijski sluga, ki bo popolnoma vešč tudi slovenskega jezika.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Nezaani tatovi so predvčerajšnjim vlomili v pekarno Frana Blažina v ulici Giulia št. 6 in ukradli 5 buteljk marsale in 40 zavojev čokolade, in skupni vrednosti 38 kron.

— Črnogorec S. Ivanović, ki dela nekje na Opčinah in stanuje tam v neki kolibi, je prijavil včeraj predpoludne na policijskem komisarijatu, da mu je neznan tat iz kolibe ukradl potni list in več knjig.

— 19-letnemu Ivanu Misliću, ki stanuje v ulici sv. Marka, je neznan tat včeraj opoludne v neki krčmi v starem mestu ukradl uro in veržico, in skupni vrednosti 12 kron.

Tat v kavarni. Na zahtovo Frana Restana, ki stanuje v ulici Rigutti št. 6, je bil predvčerajšnjim popoldne aretovan 36-letni voznik Jakob G., stanujoči v ulici Giulia. Restan trdi namreč, da mu je Jakob G. v kavarni »Rosa« v ulici della Barriera vecchia ukradl bankovec za 20 kron.

3 biljardske kroglice, vredne 50 kron, je predsinocnjim ukradl brivec Leopold G. v kavarni Sanità, ki je v ulici dell'Orologio. Vsi del tega je bil včeraj v jutro aretovan na svojem stanovanju v ulici Malcantone.

Kradel je demante 20-letni Alojzij Š., ki stanuje v ulici dell'Altana. Vkradl jih je precejšnje število in jako velikih. A demanti, ki jih je kradel, niso pravi, ampak oni takozvani »Radiosa«, ki so na prodaj v neki trgovini na Corsu, kjer je bil on v službi. Ko je vodja te trgovine, gospod Ferdinand Verkauf, prišel na sled njegovemu početju, ga je dal aretovati.

Poskus samomora. 46-letna Milka Drašković, stanujoča v ulici Cavazzani št. 4 pri Katariini vdovi Lizzi, je včeraj popoldne v veži hiše št. 26 v ulici delle Beccherie spila 200 gramov karbolne kisline, Trevesoyi bolniški strežniki so jo prenesli na pomožne postajo društva »Igea«, kjer jej je zdravnik skušal izprati želodec, ne da bi mu to uspelo. Dal jo je nemudoma prenesti v mestno bolnišnico, kjer so jo vsprejeli v III. oddelek.

Loterijske številke izžrebane dne 23. t. m. Dunaj 90, 9, 8, 59, 50. Gradec 89, 34, 52, 99, 33.

Smešnica. Jezdecu, ki je pal s konja in si zlomil nogo, je dejal nekdo: — »Vi ste menda danes prvi jahali!« — Jezdec: — »Ne, ampak zadnji!«

Pridodana orka.

Zivali, ti, rogati, doloži orko eno in koj jo spremenjeno boš videl pred seboj. Pred saboj videl stati takoj boš ti vojaka, oj, ruskega junaka, ki ga ne strši boj!

Rešitev uganjke v »Edinosti« minole sobote: PET—PES.

Koledar in vreme. — Danes: Emanuel; Srdan; Zelnar. — Jutri: Rupert, škof; Stanimir; Srdana. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 12° Celzusa. — Vreme včeraj: deloma oblačno.

Društvene vesti in zabave.

Tamburaški odsek pevskega društva »Kolo« v Trstu vabi vse cenjene gg. tamburaše, da pridejo v četrtek, dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer k glavni vaji. — Ker bo tudi ob enem pogoovor glade izleta, ki bo na velikonočni ponedeljek, vabljene so vsi gg. tamburaši, da pridejo prav gotovo.

Vesti iz Goriške.

Proti novemu deželnozbornskemu redu na Goriškem. Ajdovsko starešinstvo je v svoji seji dne 22. t. m. enoglasno sklenilo odposlati vladi resolucijo, naj za nas Slovence toli krivičen in naravnost žaljiv deželnozbornski volilni red, ki ga je sklenil goriški deželni zbor v svojem zadnjem zasedanju ne sankcionira ter hoče, da se stari volilnik čim prej spremeni na pravi pravilni podlagi splošne in enake volilne pravice. Istočasno se je sklenilo tudi, obrniti se na pristojna mesta za odstranitev samega tega pečata na tukajšnji davkarji in

amonomškega napisa pri tukajšnji finančni straži ter radinepotrebnege usiljevanja latinščine na župnijski upravi. Omenjeno bodi, da je tukajšnje županstvo že pred leti odstranilo dvojezične krajevne napise, ter jih nadomestilo s samoslovenskimi n. pr.: Dežela: Primorje; Občina: Ajdovščina; Glavarstvo: Gorica. Spodaj je navedena nadmorska višina. Slovenci osamosvojimo se!

Kandidaturi v goriški okolici. Kakor smo že javili, kandidira goriška klerikalna stranka v goriški okolici za državni zbor c. kr. sodnega tajnika g. Josipa Fona. Danes se nam pa poroča iz Gorice od zanesljive strani, da bo kandidiral proti omenjenemu c. kr. višesodni svetnik v Trstu g. Mihael Gabrijelič ter da se za to kandidaturo posebno zavzemajo kanalski volilci.

t. Volilna reforma na Goriškem. — Volilno gibanje. S Tolminkem nam pišejo: V deželni zboru vsprejeta volilna reforma je žalostno presenetila vsakega zavednega Slovenca, te ali one stranke. Slišal sem več narodnih duhovnikov, ki odločno obsojajo poslance, ki so pripustili tak atentat na naš narod. Že se čujejo obupni glasovi: Gorica je za nas izgubljena! Čemu naj bi podpirali narodno stvar doli, ko je sedaj vse zaman. Gospodje, velika bo odgovornost pred Bogom in narodom za vaše žalostno, nesrečno postopanje. Najboljše bi bilo, da bi se prirejali protestni shodi po vsej deželi, kakor delajo tržaški Slovenci, da vlada te krivice ne predloži v potrjenje. Naj zaori po vsej deželi mogočen glas: Proč s krivično volilno reformo!

Klerikalna stranka postavi za kandidata dr. Gregorčiča, a njegova zmaga ni zagotovljena. Niti tukaj na Bovškem najbrž ne dobi večine, v drugih okrajih so razmere zanj še slabše. Veliko volilcev se je izreklo za dra. Gruntarja, odvetnika v Tolminu; le žal, da omenjeni gospod kandidaturo odločno odklanja, čeprav bi gotovo častno prodir in okraj vestno in dobro zastopal. Govori se tudi o kandidaturi znanega značajnega narodnjaka, g. svetovalca Primožiča v Tolminu, a določeno še ni ničesar. Obe stranki proglasita kandidate šele po praznikih: narodno-napredna pozveduje po svojih zaupnikih mnenje volilcev. Ti se izražajo večinoma za kandidata, ki biva v okraju in ima srce za ljudstvo ter pozna njegove potrebe. V narodnem oziru mora biti bodoči poslanec odločen in radikalen, ker se že pojavlja v okraju sovražni Nemec, ki mu bo treba pokazati pot nazaj.

Narodne in gospodarske prашanje je za nas prvo. Ne kričimo za svobodno ali za versko šolo ter ne prepirajmo se za ločitev ali nerazdružnost zakona, ko nam gre za narodni obstanek. Šola naj ostane kakor je, zakon ravno tako. Skrbimo, da svoj narod ohranimo in mu pridobimo, kar mu gre! Saj nam manjka še vsega, a pripravimo se za stvari, o katerih mi prav gotovo — ne bomo odločevali. Pojdimo torej vsi složno na delo za blagor milega naroda in pustimo vse, kar nas ločuje! Dixi.

Iz Tomaja smo prejeli: Z ozirom na dopis v 81. št. iz Komna v našem listu: Ubojava si prositi slavno uredništvo, da resnici na ljubo popravi notico o shodu v Komnu, da nista podpisana, kakor bi morda utegnil kdo sklepati iz omenjene notice, bila za Strekeljevo kandidaturo. Bila sva na shodu mirna opazovalca in se tudi tako vedla ter nista s prigovarjanjem hotela delati nemira in obračati pozornosti na-se. Tako mislija se tudi spodobiti. Toliko v obrambo, da ne bi silepal kdo tako, kakor dopisnik v 32. št. „Soče“, ki trdi, da je Emil Černe glasoval za Strekeljevo kandidaturo. Spoštovanjem Filip Černe, iur. Emil Černe, iur.

d Poštne razmere v Gorici. Kakor znano, se je z otvoritvijo bolnijske železnice glavna pošta prenesla na državni kolodvor, vsled česar so morale pošiljatelj, ki so prihajale po južni železnici, preromati vse mesto tja in nazaj, da so prišli v roko adresatu. Temu je bil kriv znani Hocheisel. Z njegovo odstranitvijo odpade tudi njegova „moderna“ naredba in dostavljanje poštne pošiljatelj poveri se zopet poštne uradu v Glediški ulici.

d Okoli 1800 slovenskih volilcev je v Gorici. Toda v volilnem imeniku je vpisanih nekaj polovica. Ne de nič, bodo vsaj imeli gospodje nekaj več dela z reševanjem reklamacij.

d Trgovsko in obrtno društvo v Gorici v novejšem času živahno deluje. Vsak teden ima stalne sestanke, na katerih se predava in poučuje o stanovskih potrebah. Pred nekaj tedni otvoril se je tudi knjigovodski tečaj, v katerem je poučeval ravnatelj g. Bajc. Tečaj je bil izvanredno dobro obiskan, tako, da se je moralo mnogo prijavljenih vsled pomanjkanja prostora odkloniti. V soboto večer napravilo je društvo ob priliki zaključitve knjigovodskega tečaja sestanek v hotelu „pri Jeleni“. G. predsednik Medved je poudarjal, kako si slovenska trgovina in obrt polagoma a stalno pridobiva tla in ugled v Gorici. Pozivljaj je naraščaj, naj si izpopolnjuje svoje znanje, da bo mogel uspešno stopiti v življenski boj. Govorila se je za tem še marsikaka dobra beseda, na kar se je razvila smirana zabava.

Vesti iz Istre.

Še o občinskih volitvah v Pazinu. Italijanska stranka trdi sedaj, da se ima hrvatska stranka zahvaliti na svojem sijajnem

vspehu nepravilnostim, ki da so se vršile na teh volitvah. Resnica pa je, da si niti ni možno misliti bolj mirnega in dostojanstvenega glasovanja in bolj korektnega postopanja, nego se ga je držala volilna komisija na občinskih volitvah v Pazinu. Kako drzna in neosnovana je ta trditev propadle kamore, za to govore naiglasneje suhe številke. Za hrvatske kandidate je bilo oddanih skupno 1492 glasov, za Italijanske pa — 75. To je najsijajnejša manifestacija Hrvatstva v Pazinu in polom za Italijanstvo. Takega vspeha ne bi mogla na umeten ali nasilen način doseči niti italijanska kamora, ki je vendar — kakor znano — mojster nad vsemi mojstri v volilnih — nepravilnostih! Plebiscit, plebiscit je bil to — altro che hrvatske nepravilnosti!

Volilno gibanje v Istri. Poročali smo že, da so za III. volilni okraj istrski (sodni okraj Pula z mestoma Mali Lošinj in Osar) Italijani proglasili svojim kandidatom bivšega deželnega glavarja dra. Ludovika Rizzija. Krščanski socijalisti, ali točneje rečeno: klerikalci so proglasili kandidatom monsignora Adama Zanettija, župnika in prošta v Puli, socijalisti bodo kandidirali Nikola Martina. Hrvatska stranka pa je imela svoj volilni sestanek dne 23. t. m. in je bil ob obilni udeležbi in velikem navdušenju navzočih proglasen kandidatom za ta okraj dr. Matko Laginja. Tudi hrvatski volilni odbor v Malem Lošnju je izjavil, da vsprejme kandidaturo dr. Matka Laginje.

Vesti iz Kranjkse.

Župan Hribar kandidaturo definitivno odklonil? Iz Ljubljane nam javljajo, da je župan Hribar definitivno odklonil ponujeni mu državnozborni mandat za mesto ljubljansko. Vled tega se govori zopet o kandidaturi dr. Triller-ja. V koliko odgovorja ta vest resnici, nismo še mogli danes kontrolirati ter pričakujemo tozadevnih pojasnil od našega rednega dopisnika.

Spremembe v politični službi. Vladni koncipist Fran Podboj je premeščen od okrajnega glavarstva v Krškem h komisiji za agrarne operacije v Ljubljani, konceptni praktikant dr. Henrik Schäfer pa od kranjske deželne vlade k okrajnemu glavarstvu v Krškem.

Ravnatelj Senekovič gre v pokoj. Ravnatelj prve državne gimnazije v Ljubljani, g. Andrej Senekovič, zapusti koncem tekočega šolskega leta svoje službeno mesto in stopi v pokoj. A že delajo gotovi krogi na to, da bi prišel na njegovo mesto Nemec, in sicer profesor A. Pucsko. Slovenskim merodajnim krogom bo treba posvetiti stvari primerno pozornost ter vladi glasno in jasno povedati, da si ne pustimo kršiti naših pravic.

(Dalje na 4. strani).

Edino slovansko zastopstvo za Trst in okolico vzajemno zavarovalne banke „Slavije“ v TRSTU, ulica della Caserma 14 se priporoča, uvaževaje geslo: „SVOLJI K SVOJINI“, slovanskemu občinstvu za zavarovanja na doživetje in smrt, zavarovanja dece ter zavarovanja proti požaru. Ravnotam se dajejo pod zelo ugodnimi pogoji posojila v vsakem znesku proti poroštvi in na knjižice. Uradne ure vsaki dan od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne. JOSIP ZIDARIČ, zastopnik.

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne bolezni itd. v Trstu
ima
svoj ambulatorij
v ulici S. Nicolò št. 9 (nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in 5-1/2 do 6-1/2 popol.

ANTON KUKIZ
Trgovina, oziroma krojačnica
Trst, ulica Torrente št. 34 (v novi hiši)
„Alla nuova città di Trieste“.
VELIKA ZALOGA
izgotovljenih oblek za odrasle in dečke
vsake vrste.

Delavske hlače prve vrste, kakor tudi blago vseh vrst iz najpopolnejše novost

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA** prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „All' Igea“, Farneto 4.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odrožlja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljatelj zneska 7 K franko poštne in zavoja

Brevet Skriljavac Eternit Hatschek Asbest Cement-Skril

je najboljši material za pokritje hišnih streh, dvoreev in tovarn. Pošiljajo se povsod lastni delavci, da potrebno delo točno dovršijo. Pripravi material za zavarovanje zida proti mokroti. ZALOGE V VSEH GLAVNIH MESTIH.

Vprašajte vzorce in kataloge v

Tovarni cementa portland LENGENFELD Trst, Scala Belvedere št. 1, Telefon 1057

Tovarna pohištva
Aleksand. Levi Minzi
ulica della Zesa št. 46
ZALOGA:
Piazza Rosario št. 1
Katalogi načrti in proračuni
NA ZAHTEVO.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov.
Izdiranje zobov brez
vsake bolečine
v zobarskem kabinetu
Dr. J. Čermák in G. Tuscher
TRST
ulica della Caserma šte. 13, II. nadst.

Pohištvo solidno in elegantno
po zmernih cenah
Rafaele Italia
TRST — Via Malcanton 7

Klato kolajne: DUNAJ - TURIN PALERMO
L. Magrini & Figlio
TRST, ulica S. Giovanni št. 2 (Palača Salem) Telef. 1354
ODLIKOVARNA TOVARNA IN ZALOGA
GLASOVIRJEV
Specijaliteta priznanih in najboljših pianinov. Zaloga klavirjev. — Izključno zastopstvo
dvorne tovarne glasovirjev Friedrich Ehrbar na Dunaju.
Koncertni klavirji Ehrbar so na razpolago za koncertistov. — HARMONIJI, ELEKTR. AVTOMATIČNI PIANINI, PHONOLO.
Daje v najem, v zameno, na obroke. Popravlja, akordira. Cene zmerno.

Prihranitev na plinu
do
Gorilnik Wouwerman
50%
Podjetje Gasspar po zistemu Wouwerma
Halbmayer & Co., Dunaj
Izključni zastopnik z zalogo za Trst:
E. RUDAN, Via Gelsi št. 3 — Telef. 1889

Posrečilo se nam je sestaviti
spopolnjen in patentiran brzi stroj za nogovice
THE VICTORIA
s katerim si zamore vsakdo ustanoviti
koristonosno domačo obrt s proizvodnjem
nogovic in sličnih predmetov. Trideset-
krat hitreje nego na roko. Nogovice so brez šiva.
Uporabo stroja „THE VICTORIA“ je možno
naučiti z lahkim poukom oziroma ustmeno v
naših pisarnah in zastopstvih.
Katalogi zastoj in poštne prosto. — Odpošilja centrala:
The Victoria Stocking-Loom & Co.
TRST, Corso št. 17. f — Iščejo se resni zastopniki. — Corso št. 17.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
KATALOGI BREZPLAČNO.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešneje sredstvo proti

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA** prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „All' Igea“, Farneto 4.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odrožlja manje od 4 steklenice proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljatelj zneska 7 K franko poštne in zavoja

Brevet Skriljavac Eternit Hatschek Asbest Cement-Skril

je najboljši material za pokritje hišnih streh, dvoreev in tovarn. Pošiljajo se povsod lastni delavci, da potrebno delo točno dovršijo. Pripravi material za zavarovanje zida proti mokroti. ZALOGE V VSEH GLAVNIH MESTIH.

Vprašajte vzorce in kataloge v

Tovarni cementa portland LENGENFELD Trst, Scala Belvedere št. 1, Telefon 1057

Narodno-napredna stranka in socijalni demokrati. Kakor znano, je podpredsednik „Slovenskega društva“ v Ljubljani, dr. K. Triller na zadnjem shodu zaupnikov narodno-napredne stranke predlagal med drugimi za kandidata povodom predstojajočih volitev v občinski svet ljubljanski tudi vodjo socijalnih demokratov Etbina Kristana, češ, da se je med narodno-napredno in socijalno demokratsko stranko sklenil kompromis, po katerem se je socijalno demokratska stranka zavezala, pri eventualnih ožjih volitvah povsod podpirati kandidate narodno-napredne stranke. Shod je potem res odobril Kristanovo kandidaturo. „Rudeči prapor“, čegar urednik je Etbin Kristan, pa sedaj izjavlja, „da dr. Trillerjevega kompromisa ni“. Ta izjava je napravila med ljubljanskimi volilci čuden utis. Vsakako se mora zadeva avtentično pojasniti, ker volilci imajo pač pravico, da zvedo, je-li omenjeni kompromis res obstojal, ali ne, ker si bodo potem primerno uredili svoje postopanje.

Volilni shod socijalnih demokratov. Okrajna organizacija socijalno-demokratske stranke v Ljubljani priredi na velikononočni ponedeljek, dne 1. aprila, volilni shod v „Mestnem domu“, na katerem bodo govorili državnozborni kandidati te stranke gg. Ivan Cankar, Etbin Kristan in dr. Anton Dermota.

Zemljiški davek na Kranjskem je plačevalo leta 1906 — 122.015 posestnikov. Parcel pa je bilo 1.711.918 v obsegu 949.900 hektarjev.

Književnost in umetnost.

Nova knjiga. O prvinah in spojinah. Osnovni nauki iz kemije, rudninostanstva in hriboznanstva. S posebnim ozirom na hranitbo pitomih rastlin spisal Francisek Štupar, tajniški pristav c. kr. kmetijske družbe kranjske. Ljubljana. „Učiteljska tiskarna“. 37 podob. 144 strani.

Ze zdavnaj se je v kmetijski-strokovni literaturi živo čutila potreba po knjigi, ki bi kmetovalcem podajala vsaj najvažnejše nauke. Kmetijski pouk, in sicer usten, v časopisih in v knjigah, se je zadnji čas tako lepo razvil in je obrodil toliko sadu, da vedoželjni kmetovalci z veseljem sezajo po poučnih strokovnih spisih, če jih le morejo dobiti. Pogosto pa se čujejo tožbe, in tudi časopisi so pisali o tem, kako jako se čuti nedostajanje sicer poljudne, a vendar toliko temeljite knjige o kmetijski kemiji, da bi se kmetovalec mogel iz nje naučiti vsaj temeljnih pojmov. Kolikokrat se sliši in čita o hranilnih snoveh, o dušiku, fosforovi kislini, kaliju i. t. d., ki jih potrebujejo rastline; o dušičnatih in nedušičnatih organskih snoveh i. t. d., ki jih potrebujejo živali, a kaj se te reči, iz česa so, kako so sestavljene, kje se nahajajo, kako se presnavljajo, o vsem tem se kmetovalci ne morejo poučiti, ker ni nikake take slovenske knjige. — Zgoraj omenjena knjiga je odpomogla temu nedostatku. Knjiga sicer ni obširna, vendar obseza vse, kar je kmetovalcu treba vedeti, posebno glede rastlinske hrane.

Koristila bo torej v prvi vrsti kmetovalcem, služila bo pa tudi učiteljem, ki poučujejo kmetijstvo, in učencem kmetijskih šol.

Knjiga se dobiva v „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani, Gradišče št. 4, ter stane v tiskarni 1 K 50 h, po pošti pa 1 K 66 h.

Gospodarstvo.

Poljedelske subvencije za Dalmacijo.

V okviru akcije za povspesevanje poljedelskih interesov Dalmacije je obrnilo ministerstvo za poljedelstvo svojo pozornost tudi sviloreji. Ze v minolemu letu je podelilo subvencijo za povzdigo sviloreje v Skradinu, kjer obstoji lokalni odbor, ki je z dalmatinskim društvom v povspesevanje čipkarstva in hišne industrije uspešno deloval za zopetno oživenje te produkcijske panoge. Nadalje je ministerstvo za poljedelstvo dovolilo za sedaj 5000 kron za poskuse v zopetno udomačenje sviloreje v okrajih Zadar, Šibenik in Benkovac. Ta subvencija ima služiti za provizorično nameščenje inštruktorja, za brezplačno odda-

janje semena za sviloprejke, za nabavo potrebnih za svilorejo, za premije za dobre kokone i. t. d. Tudi glede povspesevanja reje o vac je ministerstvo za poljedelstvo — ne glede na redne vporabe v ta namen — dovolilo poseben subvencijski znesek, ki ima služiti za brezplačno oddajanje karakulskih ovac, nakupljenih v Bohari na račun ministerstva, v namen poskusov v Dalmaciji.

Dolgovji Avstroogrske.

Za plačevanje obresti in odplačevanje dolgov je potrebovala Avstrija leta 1905 — 434.296.809 K. Za skupni državni dolg (5 in pol milijarde K) se je porabilo 237 in pol milijona.

Plačilo carine za tovarnine, ki so namenjene v Nemčijo. pri nemškem mejnem carinskem uradu v Bodenbachu.

Od 1. aprila t. l. naprej je dovoljeno odposiljateljem tovarnin za Nemčijo zahtevati, da se izvrši vplačilo carine na meji. To postopanje je začasno dopustno izključno le pri saškem carinskem uradu v Bodenbachu. Odposiljatelj mora izjaviti svojo zahtevo potom vidne zaznamke na pošiljatvi, spremnici ter carinskih deklaracijah (kakor n. pr. „je ocariniti v Bodenbachu“). Pošiljatelj z mesom, katere je treba pregledati, so izključene od tega postopanja, ker jih ni možno pri mejnem carinskem uradu popolno odpraviti.

Razne vesti.

Prenos smrtnih ostankov Leona XIII. Rimska „Tribuna“ poroča, da se je papež nasproti kardinalu Agliardi izjavil, da se bo prenos smrtnih ostankov papeža Leona XIII. na slovesen način vršil po Velikonoči v lateransko baziliko.

Doktorski naslov za časnika. Kakor poroča angleški list „British Weekly“, je vseučilišče v Pensilvaniji ponudilo nekaterim znanim londonskim časnika doktorski naslov. Med temi je eden najuglednejših mr. Clement Shorter, ki je pa naslov z „vsem respektom“ odklonil.

Pravda kraljice Natalije. Bivša srbska kraljica Natalija je tožila srbsko vladu, ker jej je ista zaplenila zapuščino, katero je Nataliji namenil pok. Vladimir Todorov, rojaka Obrenovičev. Vrhovno sodišče je obodilo državo, da mora Nataliji izplačati 600.000 kron in sodne stroške.

Preveč inteligence na Češkem. Pri mestni železnici v Pragi je nastavitvi 60 novih sprevednikov in med množico prosilcev so celo trije, ki imajo tri državne izpite. — Na državni železnici so med pisarji trije diplomirani doktorji in služijo za 50 K mesečno.

Ročila petero otrok. Iz Middlesborough v Severni Ameriki javljajo, da je tamkaj neka Poljakinja, žena rudarja Petra Zabrowskega, rodila 21. t. m. petero otrok, dvoje moških in troje ženskih. Otroci so živi in zdravi, kakor tudi mati.

Dežniki se podražijo za 20 odstotkov. Izdelovalci dežnikov utemeljujejo to s tem, da so se podražile surovine.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Krojačnica Avgust Štular v Caserma št. 4, sprejme mladeniča za raznašanje oblek in opravlja v prodajalni. Ako možno večega slovensčine, nemščine in nekoliko laščine. 342

V Rojanu išče poštna slovenska družina malo stanovanje z vrtom. Ponudbe pod „Tri osebe“ na „Inseratni oddelke Edinosti“. 1817

Slavoj Škerlj, krojač priporoča sl. občinstvu za Veliko noč strojo moderno urejeno krojačnico. Najmodnejši dunajski vzorci. Nizke cene, solidno delo. Svoji k svojim! Piazza Barriera 3, I. 204

Kot postranski zaslužek sprejem službo vrtnarja v kakem dvorcu ali tudi kako drugo primerno službo za nekaj ur na dan. Naslov pove „Inseratni oddelke Edinosti“. 342

Kdo ima kaj deorja, in poče dober zaslužek kupi lahko hišo v predmestju. V hiši je dobro vpeljana prodajalnica. Ugodna pozicija tudi eventualno za pekarno. Hiša nese dober dohodek, tako, da se v malo letih amortizira. Pogoji ugodni. Več pove „Inseratni oddelke Edinosti“. 260

Pohišstvo svetlo ali temno, se prodaja; popolne sobe in posamezni komadi. Izbera solic. Cene, da se ni bati tekmovalja. Ulica Farneto 12 Inesproti Okr. boln. blag. A. Gullich.

F. Ščuka prodaja kuhinjsko opremo: omare, mize itd. iz prve roke. Trst, ulica Ferriera št. 25.

Plačilo na obroke (na teden, ali mesečno). Prodajamo za družine: moške obleke, žensko blago, zaveze, tapeti, ogrinjala, čeznike, sončnim, slike, srčala, držala za zaveze i. t. d. — Levi-Bicchi — Trst, Via Madonnina 43, 1 nadst. 342

Fratelli Rauber Trst ulica San Lazzaro 2. — skladišče ustrojenih kož, kože za čevljarje in sedlarje. Lastna tovarna ustrojenih gornjih kož (tomaje). — Izvršuje naročbe za vse kraje v pokrajini. 22

MODNI SALON

Amelia Ukmar-Zanier

ima bogato izbero vzorcev

klobukov

iz Pariza in Dunaja.

Trst, Piazza della Borsa 4, II. n.

Za Velikononočne praznike!

KRASNI PREDMETI PRIMERNI ZA DAROVE

prodajajo se po tovarniških cenah v novi galanterijski trgovini

E. MIONI TRST, ulica S. Antonio 2 (Palazzo Treves)

PRVA ZALOGA VINA

UMBERTO ZUCCO

TRST — ulica Tiziano Vecellio 9

ima izključno izvrstna namizna vina

Istrski refosk po 72 stot. liter; Dalmatinsko vino po 80 st. liter; Opolo iz Omilija po 80 st. liter; razun tega

Izbera finih likerjev v buteljkah.

SPECIALITETA Refosk iz Karst (iz lastnih vinogradov) najameno pristen 3 K buteljka.

Pošilja tudi na dom. — Jamči za pristnost lastnih pridelkov.

Za gostilničarje cene po dogovoru

Čast mi je javiti, da sem v mojej

Dunajskeje prodajalnici slanine

v TRSTU, ulica Caserma št. 19 (Palča Vianello)

TELEFON št. 1893

odprl posebno sobo za zajutrek (Früstückstube), kjer dobijo moji cenjeni

odjemalci, poleg izvrstnega belega in črnega vina tudi pravo izvrstno

PLZENSKO PIVO društvene plzenske tovarne

Prodaja suho in sveže meso, vsake vrste salama, Modene, Bologne, Verone in ogrskih. Klobase Neustädter in Kranjske. Velika zaloga svežih konserv in konserv v skatljah, omake in sir vsake vrste.

GIORGIO HUTTER.

Kdor želi pristna, jamčena vina

naj se obrne na dobro znano ZALOGO VINA

DOMENICO RAVALICO, TRST

ulica Nicolò Macchiavelli št. 32. — Telef. 1729

kjer najde Istrska, Furlanska, Dalmatinska vina, Kraški teran

kakor tudi stara vina po nizkih cenah.

Pošilja tudi na dom. — Za krčmarje in gostilničarje cene po dogovoru.

Angelo Lizza

slikar, dekorater, slika izveske itd., lakir v Trst — ulica Paduina št. 9

(vokal ulica Chiozza).

Vsprejema vsakovrstno dekoracijsko, umetniško delo, kakor sobe izveske in lakiranja.

Mehanična delalnica

Alarik Lantschner

zapriseženi cenitelj

TRST — ulica Geppa št. 12

Ekakluzivno zastopništvo in zaloga svetovnoznane tovarne koles (biciklov in motociklov) „Styria“ tvrdke Jooh. Puch & Co. v Gradcu, kakor tudi tu in inozemskih trdk veliko zalogo pritkljn.

Zaloga in vpeljava električnih zvoncev

Sprejme kakoršno si budi popravo v svoji stroki.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežan

javlja svojim cenjenim odjemalcem da je odprl svojo novo

prodajalnico ur

v Trstu, ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkve sv. Antona novega.

Prodaja vsakovrstne ure in popravlja iste po zmernih cenah in z jamstvom.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

TRST

Ulica Giulia 29

VEKOSLAV PLESNIČAR

TRST

Ulica Giulia 29

zastopstva in komisije

Glavni zastopnik z zalogo za Trst in okolico žveplenk in surogatov družbe sv. Cirila in Metoda.

Glavni zastopnik za Trst in okolico Il. testenin iz tovarne Žnideršič & Valenčič.

Glavni zastopnik za Primorsko tovarne likerjev Nadvojvode Friderika iz Tičin.

Glavni zastopnik za Primorsko tovarne likerjev akcijske družbe Gschwind v Budimpešti.

Glavni zastopnik za Primorsko kemičnih, higijenično-redilnih izdelkov Dr. Lederer-ja v Budimpešti.

Glavni zastopnik za Primorsko tovarne Čokolade in Kakao K. Stuchlik v Gradcu.

Glavno zastopstvo in zaloga prvih pražkih zdravstvenih gnjati.

Priporočam se cenj. gg. trgovcem, katere najtočneje z svežim blagom ter brez konkurence postrežem.

Istotako gg. veletrgovcem, tovarnarjem in industrijalcem kateri želè v Trstu ustanoviti zastopstvo ali eventualno premenjati.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO